

el 3 de vuit

EDITA
Publicacions Penedès, SA
Papiol, 1 - 08720
Vilafranca del Penedès
redaccio@el3devuit.cat
maquetacio@el3devuit.cat
administracio@el3devuit.cat

Es escrits que publiquem a les planes d'opinió, així com qualsevol altre article signat, no són forçosament compartits pel setmanari i només reflecteixen el parer de qui els signa.

PRESIDENT
Pere Montserrat i Ferrer

CONSELLER DELEGAT
Xavier Freixedas i Domènech

DIRECTOR
Ricard Rafecas i Ruiz

REDACCIÓ:

Joan Raventós (Cap de redacció)
Judith Benages i Xavi González (Redacció Vilafranca)
Eva López (Redacció Sant Sadurní)
Ricard Vinyals (Redacció El Vendrell)
Eloi Miralles, Biel Senabre i Jordi Mir (Castells)
Tito Boada (Esports)
Fèlix Miró (Fotografia)
Àngels Ventura i Nati Ceballos (Maquetació)
Roser Figueras (Correcció)

OPINIÓ

Recuperar Tasis

El nom de Rafael Tasis i Marca (Barcelona, 1906 - París, 1966) diu ben poca cosa als lectors d'avui, si no estan familiaritzats amb l'estudi de la nostra literatura o tenen una pruija per la història intel·lectual catalana, una situació que prefigura, lamentablement, una minoria exigua en un país que vol ser normal. Faig aquesta asseveració amb pena perquè si fóssim un país normal —o almenys un dia ho som— Tasis hauria de ser prou conegut i reconegut —per un públic lector nostrat— en els múltiples gèneres literaris que va conrear: el periodisme, la crítica literària, la novel·la, el teatre o la traducció. Si això no és així és perquè la situació literària i lingüística catalana està en fals des de fa massa temps, agreujada per la crisi global de les humanitats, a la qual hem d'afegir la nostra de particular que passa per la pèrdua de pes i presència de la literatura en els currículums educatius. Un condicionant, aquest, que trenca la cadena de transmissió del nostre patrimoni literari, però alhora també dificulta la consolidació d'un públic lector ben format, des d'un punt de vista literari, que s'ha de forjar a redós de la institució educativa.

Tasis era sabedor de la importància de crear aquest públic, i per això un dels seus objectius va ser la normalització de diversos gèneres literaris en català, però especialment la novel·la policíaca. Ell hi va estar sempre a favor, mai la va considerar un gènere menor, sinó una via del tot necessària per fer nous lectors. Com passa amb tota la seva obra, al darrer sempre hi ha la voluntat irrenunciable de servir el país

des del civisme i la cultura, és a dir, des del catalanisme. Abans de la guerra havia estat un dels homes d'Acció Catalana Republicana (ACR) i a partir de 1939 hagué de marxar a l'exili a França, del qual tornaria el 1948.

Enguany ve a tomb recordar la seva figura, atès que al desembre farà cinquanta anys de la seva mort inesperada a París, i perquè darrerament hi ha hagut una tasca perseverant per recuperar i divulgar la seva obra, sobretot la novel·listica i periodística. Entre les mostres més significatives d'aquests àmbits hi figura l'estudi *Rafael Tasis, novel·lista policíac* (Alrevés, 2015), d'Àlex Martín Escrivà, una recerca ineludible per entendre l'aportació de Tasis a la novel·la policíaca a Catalunya a partir de la seva trilogia *La Bíblia valenciana* (1955), *És hora de plegar* (1956) i *Un crim al Paral·lel* (1960) —portada al teatre per Josep M. Poblet amb el títol *Paral·lel 1934* (1953)—,

protagonitzades pel comissari Jaume Vilagut i el periodista Francesc Caldes, que conduiran el lector per la Barcelona del Gòtic i del Paral·lel d'abans de la guerra. Aquestes tres novel·les fa poques setmanes que acaben de ser reeditades per l'editorial valenciana Tres i Quatre, a les quals cal afegir *Muntaner, 4* (Ensiola, 2015), ambientada a la Barcelona dels dies previs a l'esclat de la guerra, o la novel·la fantàstica *A reculons* (Cossetània Edicions, 2015), totes dues inèdites fins al moment. Ara que s'apropa l'estiu és una bona època que predisposa a endinsar-se en un dels gèneres de més acceptació com és la literatura de «lladres i serenos», i del qual Tasis va ser un veritable pioner, situant-lo a la frontera entre la literatura popular i la culta, abans que Manuel de Pedrolo n'agafés el relleu. Per altra banda, qui ho prefereixi també pot llegir alguns dels seus millors articles literaris i polítics aplegats pels professors Montserrat Bacardí i Francesc Foguet: *Les raons de l'exili* (Cossetània Edicions, 2012) i *El revulsiu del catalanisme* (Cossetània Edicions, 2015), o les acabades de sortir del forn *Lectures de postguerra* (PAMSA, 2016). Capbussar-se en tots aquests textos és una bona manera de (re)descobrir Tasis, gaudir d'una mostra més que notable de la literatura catalana del segle XX i contribuir a la normalitat literària i cultural del país. Perquè com va deixar escrit en el seu *Diari íntim. Escrits autobiogràfics* (A Contra Vent, 2011): «A casa nostra i a dia d'avui, la literatura no pot ésser altra cosa que un acte de servei». Doncs això que dèiem, imprescindible i actual.

De l'Ateneu estant

Jaume Ferrer Puig
Professor de literatura
delateneustant@gmail.com